

Sygn. akt III U 597/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>sędzia Danuta Poniatowska</i>
Protokolant:	<i>Karolina Dubnicka</i>

po rozpoznaniu na rozprawie 25 stycznia 2022 r. w Suwałkach

sprawy **P. K.**

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wysokość świadczenia

w związku z odwołaniem P. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 26 października 2021 r. znak (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że do emerytury P. K. przysługuje zwiększenie za okres odbywania czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim od 29 maja 1963 roku do 30 listopada 1963 roku;**
- 2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.**

Sygn. akt III U 597/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 4.10.2021 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w oparciu o przepisy art. 103 w zw. z art. 48 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 266) odmówił P. K. uwzględnienia okresu służby wojskowej i okresu zatrudnienia poza gospodarstwem rolnym do wysokości emerytury.

Decyzją z 26.10.2021 r., zmieniającą decyzję z 4.10.2021 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w oparciu o przepisy art. 103 w zw. z art. 48 i art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 266) ponownie odmówił P. K. uwzględnienia okresu służby wojskowej i okresu zatrudnienia poza gospodarstwem rolnym do wysokości emerytury. W uzasadnieniu wskazano, że do wysokości emerytur i rent przyznanych pod rządami ustaw obowiązujących przed 1.01.1991 r. nie przysługuje doliczenie lat pracy za okres podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu. Ponadto wskazano, że wprawdzie do emerytury lub renty inwalidzkiej z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin przysługuje zwiększenie za okresy, o których mowa w art. 25 ust. 2a pkt 3 w wysokości 1% emerytury podstawowej za każdy rok przypadający

w tych okresach, jeżeli z tego tytułu uprawnionemu nie przyznano emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów, jednak P. K. odbywał zasadniczą służbę wojskową przez okres krótszy niż rok, dlatego odmówiono uwzględnienia tego okresu.

Odwołanie od tej decyzji złożył P. K., nie zgadzając się z odmową podwyższenia pobieranej emerytury po uwzględnieniu wnioskowanych okresów.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

P. K. (ur. (...)) uprawniony jest do emerytury rolniczej, przyznanej decyzją z 1.02.2007 r. (k. 71 akt rentowych KRUS). Wcześniej, poczynając od 1.03.1989 r. pobierał rentę inwalidzką III grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia (całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym) z tytułu przekazania gospodarstwa rolnego następcy (decyzja z 24.02.1989 r. k. 10-11 akt rentowych KRUS).

Przy naliczaniu emerytury rolniczej uwzględniono (inf. k. 110 akt rentowych):

1. okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w latach 1958 – 1962;
2. okres pracy w gospodarstwie rolnym teściów w latach 1962 – 1980;
3. okres pracy we własnym gospodarstwie rolnym w latach 1980 – 1989 (od 1.01.1981 r. do 1989 r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych).

Po wejściu w życie przepisów ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst pierwotny Dz.U. z 1991 r. poz. 24), decyzją z 11.03.1991 r. ustalono P. K. nową wysokość renty inwalidzkiej (k. 32 akt rentowych KRUS).

W roku 2019 P. K. ubiegał się o ustalenie prawa do emerytury z tytułu pracy poza rolnictwem. Decyzją z 21.08.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił P. K. prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych wynoszących co najmniej 25 lat. Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku o emeryturę Zakład przyjął za udowodnione 4 lata 5 miesięcy i 19 dni okresów składkowych (k. 112 akt rentowych). P. K. zgodnie z przepisami posiadałby prawo do zbiegu dwóch świadczeń, to jest emerytury rolniczej z emeryturą z ZUS, ale z powodu zbyt krótkiego stażu, nie nabył prawa do tej emerytury.

W dniu 22.09.2021 r. P. K. złożył w Placówce Terenowej KRUS w S. zaświadczenie Wojskowej Komendy Uzuppełnień w S. z 15.07.2019 r., stwierdzające, że pełnił zasadniczą służbę wojskową w okresie od 29.05.1963 r. do 30.11.1963 r. (k. 124 akt rentowych) oraz zaświadczenie Urzędu Miejskiego w S. z 19.07.2019 r., potwierdzające jego zatrudnienie w Wojewódzkim Związku Spółek (...) w S. Rejonowe (...) w S. na podstawie umowy o pracę, jako pracownik stały w pełnym wymiarze czasu pracy od 15.04.1977 r. do 30.04.1982 r. na stanowisku konserwator urządzeń melioracyjnych (k. 21 akt). Wnosił o doliczenie tych okresów do obliczenia wysokości emerytury rolniczej.

Zaskarżoną decyzją odmówiono wnioskodawcy uwzględnienia tych okresów do wyliczenia wysokości emerytury.

Sąd zważył, co następuje:

Na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. wg brzmienia na datę decyzji - Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.), decyzją z 1.02.2007 r. przyznana została P. K. emerytura rolnicza. Przepis ten stanowi, że osobom pobierającym renty rolnicze z tytułu niezdolności do pracy, które osiągnęły wiek 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, przyznaje się z urzędu emeryturę rolniczą w wysokości nie niższej od dotychczas pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli osoba ta spełnia warunki określone w art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy, to jest osiągnęła wymagany staż ubezpieczeniowy. P. K. od 1.03.1989 r. pobierał rentę inwalidzką z tytułu przekazania gospodarstwa rolnego następcy na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (pierwotnie w brzmieniu Dz.U. z 1983 r. Nr 40, poz. 268). Po wejściu w życie

przepisów ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, wysokość renty inwalidzkiej P. K. została ustalona ponownie decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w A. na podstawie art. 48 i 103 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników

W artykule 48 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wskazuje się sposób wyliczenia świadczenia rolniczego. Stanowi on, że wysokość świadczenia lub jego określonej części ustala się za pomocą wskaźnika wymiaru, jeżeli przewiduje to ustawa lub jeżeli wysokość ta pozostaje w stałym stosunku do wysokości emerytury podstawowej, a świadczenie nie ma charakteru jednorazowego. Świadczenie, którego wysokość jest ustalona za pomocą wskaźnika wymiaru, wypłaca się w kwocie odpowiadającej iloczynowi tego wskaźnika i aktualnej emerytury podstawowej (art. 48 ust. 1 i 2). Jeżeli wysokość świadczenia ustalonego w sposób określony w ust. 1 jest niższa od kwoty najniższej emerytury określonej w przepisach emerytalnych, wysokość takiego świadczenia podwyższa się z urzędu do tej kwoty.

Przepisy przejściowe w art. 103 ust 1 pkt 1 i 2 przewidywały, że emerytury i renty z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin (tak jak renta pobierana przez wnioskodawcę) waloryzuje się w ten sposób, że ustala się wskaźnik wymiaru świadczenia, wraz ze zwiększeniami oraz dodatkami z tytułu odznaczeń państwowych, dodatkiem kombatanckim i dodatkiem z tytułu tajnego nauczania, według stanu na dzień 31 grudnia 1990 r. i od dnia 1 stycznia 1991 r. świadczenie wypłaca się według tak ustalonego wskaźnika.

Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników do emerytury lub renty inwalidzkiej z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin przysługuje zwiększenie za okresy, o których mowa w art. 25 ust. 2a pkt 2 i 3, w wysokości 1% emerytury podstawowej za każdy rok przypadający w tych okresach, jeżeli z tego tytułu uprawnionemu nie przyznano emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów. Art. 25 ust. 2a pkt 3 stanowi o doliczeniu okresu odbywania czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim przypadającego przed dniem 1 stycznia 1999 r. jeżeli z tego tytułu ubezpieczonemu nie przyznano emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

Tak więc na podstawie wskazanego przepisu szczególnego, wnioskodawcy przysługuje do pobieranej emerytury wyłącznie doliczenie okresu odbywania czynnej służby wojskowej. Przy czym nieprawidłowe jest stanowisko organu rentowego, wskazujące, że P. K. odbywał zasadniczą służbę wojskową przez okres krótszy niż rok, dlatego brak podstaw do uwzględnienia tego okresu. W ocenie Sądu zastosowanie znajdzie tu art. 21a stanowiący, że przy ustalaniu liczby lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu dodaje się poszczególne okresy podlegania ubezpieczeniu obejmujące lata, miesiące i dni. Okresy niepełnych miesięcy podlegania ubezpieczeniu oblicza się w dniach. Sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc 30 dni kalendarzowych; sumę miesięcy zamienia się na lata, przyjmując pełne 12 miesięcy za jeden rok. Niepełne lata przelicza się odpowiednio, z uwzględnieniem art. 21a.

Ustawa z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (pierwotnie w brzmieniu Dz.U. z 1983 r. Nr 40, poz. 268) w art. 18 przewidywała, że emerytura lub renta inwalidzka przysługuje każdemu ubezpieczonemu w podstawowej wysokości, równej najniższej emeryturze pracowniczej (oczywiście po spełnieniu warunków). Ustawa ta nie przewidywała zwiększenia emerytury z tytułu zatrudnienia poza rolnictwem. Zwiększenie przewidziane w art. 19 przysługiwało z tytułu sprzedaży produktów rolnych i takie zwiększenie zostało wnioskodawcy naliczone. Tak więc ani w obecnie obowiązującej ustawie, ani w poprzednio obowiązującej ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin nie przewidziano możliwości zwiększenia wysokości świadczenia z tytułu zatrudnienia poza rolnictwem, świadczeniobiorcom, którym uprawnienia przyznano pod rządami poprzednich przepisów (ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin).

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 i § 2 k.p.c. należało orzec, jak w sentencji orzeczenia.

sędzia Danuta Poniatowska